

Mijn column nummer 116

Criminele koeien?

In de zesde klas van de lagere school wilde onze onderwijzer iets over kwik vertellen. Achter in de kast stond een glazen pot met dit metaal. Een van de leerlingen mocht de pot uit de kast naar de lessenaar brengen. De onderwijzer waarschuwde de pot stevig vast te houden. Want als het kwik op de vloer terecht zou komen, dan moest het klaslokaal worden afgebroken. U begrijpt het misschien al. De pot viel uit de handen van de leerling en het kwik stroomde over de vloer. De stofzuiger bood uitkomst en het schoolgebouw staat er nog steeds.

Misschien heeft dit voorval wel aan de wieg gestaan van mijn latere voorliefde voor de bodemsanering. Ik moest er aan denken toen ik in december 2002 las over het einde van de kwikthermometer. Per 1 januari 2003 mag er niet meer worden gehandeld in kwikhoudende producten, zoals thermometers en schakelaars. Vanaf die datum moeten alle voorraden van kwikhoudende producten uit de schappen zijn gehaald. De VROM Inspectie ziet er op toe dat het verbod wordt nageleefd. Het ministerie verwacht dat door dit verbod per jaar 4,3 ton kwik minder in het milieu terecht komt. En daar is het allemaal om begonnen.

Amerikaanse wetenschappers beweren dat lood crimineel maakt. Dat hebben ze afgeleid aan het verband tussen het loodgehalte in botten en het aantal jaren gevangenisstraf. Ik geloof daar helemaal niets van. Het is een klassieke fout om te denken dat achter elke correlatie een direct oorzakelijk verband schuilt. Ik denk dat het loodgehalte in veel achterstandwijken hoger is dan elders. En dat dit lood voor een deel in de botten van kinderen wordt opgeslagen. En dat je opgroeiend in zo'n wijk eerder de neiging hebt om van het rechte pad af te raken.

Ook werden we getraakteerd op jaartalbeelden van een kleiduivenschietbaan. Een kleiduif is geen beest, maar een voorwerp dat in de lucht wordt geslingerd. Er zijn mensen die er plezier aan beleven zo'n kleiduif met een schot hagel aan flarden te schieten. Weer andere mensen houden als hobby koeien. Een hobbyboer uit Drenthe had zijn koeien gevoerd met gras dat in de buurt van een kleiduivenschietclub groeide. De dieren zijn ziek geworden door loodvergiftiging. De Algemene Inspectiedienst is onmiddellijk in de pen geklommen en heeft alle provincies en gemeenten hiervoor gewaarschuwd. Dat is heel attent van de Inspectie. Waarschijnlijk heeft de dienst geen abonnement op het tijdschrift Bodem. Want dan hadden ze dit al vijftien jaar geleden kunnen weten.